

Европа гласува правото на отказ от ГМО

Автор(и): Нора Иванова, Редактор Растителна Защита /РЗ/

Дата: 03.03.2015 Брой: 3/2015



Във вторник на 13.01 Европейският парламент гласува ново законодателство, което позволява на всяка една страна в ЕС да контролира въвеждането и използването на генно-модифицирани култури (ГМО) на тяхна територия. Забраната или одобрението на тези култури ще бъде личен приоритет на членките на Съюза, като паралелно в сила остава и генералното решение на европейско ниво за или против ГМО. Новите правила се обсъждат в пленарната зала още от 2010 година, но дискусиата беше трудна в предвид спорната материя и липсата на единомислие при представителите на различните европейски страни.

Според Фредерик Рийс, докладчик по новото законодателство, споразумението ще задълбочи дебата за приемането или пълния отказ на ГМО продукти на територията на ЕС. От друга страна е възможност за ограничаване на отглеждането на генно-модифицирани култури според законодателството на конкретната държава.

Новите правила ще регламентират забрана на ГМО, на база провеждана екологична политика на страна членка, териториялно-селищно устройство, както и социално-икономическо въздействие. Европейският орган по безопасност на храните (EFSA) периодично ще контролира данните подавани от различните страни, с цел правилно и обективно взимане на решение.

Споразумението по отказ от ГМО ще предвижда процедура, според която големите компании ще могат да дават съгласието си за ограничаването им на достъп до местния пазар. Липсата на общо съгласие между държава и световен концерн няма да ограничи взимането на едностранно решение определена култура да бъде забранена на територията на дадената страна.

Новата регулация на ГМО културите е част от пакета спогодби на Трансатлантическото партньорство за търговия и инвестиции (TTIP), чието влизане в сила е планирано за 2015 година. И въпреки, че в началото на януари бяха публикувани за първи път конкретни документи по този спорен договор между САЩ и Европа, все още не става ясно как ще функционира общо законодателство във всяка една област, в това число в стандартите за безопасност на земеделските продукти и храни. Една от големите заплахи е, че корпоративните фирми ще имат значително по голяма власт, отколкото досега, чрез въвеждането на трибунал за съдебни спорове “инвеститор-държава”. Така ако една от членките в Съюза реши да с е откаже от въвеждането на ГМО култури на нейна територия, корпорацията на която е отказано, може да осъди държавата без ЕС, като крайна институция да успее да се намеси. В тази игра на нерви не е ясно кой ще бъде печелившия?

Страните членки трябва също да гарантират, че генетично модифицираните култури не замърсяват други продукти, като особено внимание следва да се обърне на предотвратяването на заразяване на съседни страни.

В момента в Европа единствената разрешена ГМО култура е царевицата **MON810** на Монсанто – устойчив спрямо вредители насекоми, след като през 2013 година сортът картофи **Amflora** на БАСФ беше официално забранен, въпреки че преди това ЕК го беше допуснала до европейския пазар.